



Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

16. De plenitudine eius accepimus omnes, gratiam pro gratia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

solam assumpsisse, non animam; quia dicitur, *Verbum caro factum est*, & non, *Verbum homo factus est*. Sed carnem pro toto homine synecdochicè accipi more Scripturarum, & alibi animam humanam Christum habuisse, vt Ioan. 10. & 12. & Matth. 27. patet; nec fieri posse quin qui ad naturam nostram sanandam venit, animam imprimis, quæ maximè indigebat sanitate, assumeret, Doctores respondent. Apollinaris aiebat verbum assumpsisse animam tantùm sensitiuam, quæ carni est propria; non autem rationalem, quam aiebat à diuinitate suppleri. Sed eisdem Scripturis refutatur quibus Arius; & hoc maximè argumento vterque, quia secundum illos Christus non fuisset homo. Cur igitur non dixit, *Verbum homo factum est*, sed, *Verbum caro factum est*? Tres causas assignat Tolerus in hunc locum valde aptas & accommodatas. Vna est, vt in hac admirabili coniunctione extremorum distantia magis exprimeretur. Nam in verbo non potest intelligi nisi intellectualis natura. Ideo non dixit filius, sed verbum. Caro, quum sit tota sensibilis, est alterum extremum remotissimum. Secunda ratio, vt ipsa coniunctio perfectius innotesceret. Verbum homo factus intelligi potuit quoad animam tantùm: sed verbum caro factum, quum quod minus hominis est includat, dubitandi locum non relinquit, quia quod in homine excellentius est, animam scilicet, sibi vniuerit. Tertia causa est, quia quum homo in Scripturis non vocetur caro nisi post peccatum & propter peccatum, Evangelista vt finem coniunctionis huius notaret, qui erat peccatores saluos facere, signanter dixit, *Verbum caro factum est*.

16. *De plenitudine eius accepimus omnes, gratiam pro gratia.*

Nobilissima hæc sententia vt maximum incarnati filij Dei beneficium tradit, ita aliquam in verbis difficultatem habet. *Plenitudo* est ipsa diuinitas Verbi vnita humanitati, de qua Paulus Coloss. 2. *In quo habitat plenitudo diuinitatis corporaliter*. Est etiam gratia increata Christi ex vniõne diuinitatis in humanitatem deriuata, quæ vt fons quidam in ea residet, vnde in omnes Christo per fidem vnitos diffunditur. Quicquid enim spiritualis gratiæ ab orbe condito in homine post lapsum fuit, per fidem in Christum data fuit, quod vox: *Omnes*, significat, & in ea voce Ioannis seipsum omnèsque veteres iustos comprehendit. Vnde & Paulus ad Ephes. 1.

Incarnati filij Dei beneficium.

Qui

Qui benedixit nos in omni spiritali benedictione in celestibus in Christo, id est, per Christum. Verbum accepimus, ostendit spirituales gratias ex Christi plenitudine in nos derivatas, verè nobis esse inhaerentem, & non imputatam, ut volunt hæretici. Quam enim gratiam accepimus, eam habemus & possidemus ipsimet. *Gratiam pro gratia*, varij variè exponit. Sed literalis sensus toti sententiæ congruens hic est: Pro gratia quæ in Christo redundanter & exuberanter fuit, nos gratiam accepimus pro mensura & modulo nostro, & sic ex plenitudine eius omnes accepimus. Quia Christus gratus fuit Patri, & *plenus gratia ac veritatis*, potuit ille nos Deo gratificare, & varia gratiarum dona nobis promereri: & quod potuit, fecit. *Gratificavit nos* (ait Paulus) id est, gratia replevit, ut ex verbo *ἐξέπρωσε*, quo Paulus utitur, optimè deducit Chrysostomus, *in dilecto filio suo*. Et alibi apertius. *Multò magis gratia Dei & donum in gratia unius hominis Iesu Christi, in plures abundavit*. Docet gratiam Dei & donum in multis abundare, *ἐν τοῖς πολλοῖς*, propter gratiam unius Christi. Sic gratiam pro gratia accepimus. Calvinus *hic eorum se sententia subscribere dicit, qui nos irrigari dicunt effusis in Christum gratijs*, quia hæc est unctio qua Christus delibutus fuit, ut nos secum omnes ungeret; unde & ille Christus vocatur, nos Christiani. Hæc ille, inhaerentia planè nobis gratiarum dona agnoscens, quia & irrigari nos & ungi gratiarum donis fateatur. Sed & ad illud verbum Pauli ad Rom. 5. citatum sic scribit. *Donum est fructus misericordia seu gratia Dei, quia ad nos pervenit. Nempe reconciliatio, iustitia, vita novitas, & quicquid simile est*. Per gratiam unius Christi exponit, quia ex eius plenitudine omnes hauriunt, & ex sua abundantia Christus in nos transfundit. Quæ iterum inhaerentem nobis per Christum iustitiam docent. Neque enim haurit, nisi qui accipit & possidet. Nec quod in aliquem transfunditur, extra illum est, sed in illo. Beza hoc loco de illa gratia Evangelistam loqui vult, quæ in homines est effusa per Christi prædicationem. Quasi hic de doctrina ageret Evangelista, & non de illa gratia quæ doctrinæ opponitur; quod verba proximè subsequentiæ manifestum faciunt. *Lex enim per Moysen data est, gratia autem & veritas per Iesum Christum facta est*. Nomine legis totam doctrinam complectitur. Gratiam illi opponit quæ per Christum facta est, non à Christo prædicata est. Facta est illa gratia per Christum non docendo, sed spiritum suum in corda nostra mittendo. *Misit Deus spiritum filij sui in corda vestra*

Iustitia
inherent.

Ephes. 1.

In cōment.
ibidem.
Rom. 5.

Veritas à
Calvino
extorta.

Beza cor-
ruptela.

Galat. 4.

clamas

clamantem, id est, clamare facientem, *Abba Pater*, id est, quæ facit vos Deum diligere vt patrem. *Itaque iam non estis serui, sed filij.* Idem Beza ad verba Pauli ad Rom. citata, in verbo quidem *χρησταις* ludit, vt beneficium illud noter, quo Deus Christi iustitiam nobis imputat, & sic gratificat nos in Christo (quod eius figmentum in caput ad Rom. s. latè refutauimus) sed de verbo *χρησταις*, de gratia Christi, & dono per gratiam Christi in nos redundante, nihil profus impostor dicit. Ita quando corrumpere Scripturas nequeunt, omnem ipsarum tractationem callidè prætermittunt.

17. *Gratia & veritas per Christum facta est.*

Gratia per Christum facta est (ait Augustinus) vt data *Cõtra Falsam*
indulgentiam peccatorum, quod in lege præceptum erat, ex sum lib.
 Dei dono custodiretur. Duo dicit per Christum facta, remis- *22. cap. 6.*
 sionem peccatorum, & gratiam implendi legem. Vtriusque sanè tota Trinitas author est. Sed hæc per Christum facta dicuntur, quia solus Christus hæc duo nobis promeruit, obtinuit, procurauit. Designatur hinc causa instrumentalis diuinitati coniuncta. Vtrumque etiam hoc verbo gratiæ comprehendit agnoscit hoc loco Caluinus. *Gratia* (inquit) *nomen generaliter accipio tam pro remissione peccatorum, quàm pro renouatione cordis, denique quicquid ad spiritualem iustitiam spectat. Eius autem duæ sunt partes: quod gratis se nobis Deus conciliat, & quod legem suam cordibus inculpsit iuxta Hierem. verba cap. 31. vers. 31. ac intus per spiritum suum in illius obedientiam homines reformat.* Hæc ille. Quæ valde notanda sunt. Duæ enim Caluini hæreses hæc explicatione euertuntur. Imputatiua iustitiæ, & mandatorum obseruatio nemini possibilis. Nunc enim præter remissionem peccatorum agnoscit spiritualem iustitiam in cordis renouatione positam, & per hanc renouationem ad legis obedientiam corda reformari. Hoc effecit huius loci euidentiæ, quæ fucum non admisit.

*Caluina-
na hæreses
ex ipso Cal-
uino refu-
tata.*

29. *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.*

Vocat Christum agnum Dei, quasi victimam singularem à Deo datam; non vt agnum Paschalem. aut agnum qui quotidie mane ac vespere offerebatur, qui peccata tollere non poterat; sed vt agnum illum qui *sicut ovis ad occisionem ductus*